

ICER-Handleiding notificatie onder de Dienstenrichtlijn

Aanvullende module voor ministeries,
beroepsorganisaties en de publiekrechtelijke
bedrijfsorganisatie

Inhoud

Leeswijzer	5
1 Notificeren door product- en bedrijfsschappen	7
1.1 Notificatiecoördinatoren	7
1.2 Product- en bedrijfsschappen	7
2 Samenloop met andere meldingsplichten	9
2.1 Dubbelmeldingen	9
2.2 Richtlijn 98/34/EG (notificatierichtlijn)	9
2.3 Werkwijze dubbelmelding via 98/34/EG	10
3 Notificeren door beroepsorganisaties	13
Bijlage: vindplaatsen	15

Leeswijzer

Dit onderdeel is een aanvullende module op het algemene deel van de 'ICER-Handleiding notificatie onder de Dienstenrichtlijn (te vinden via <http://www.dienstenrichtlijn.ez.nl>, <http://www.minbuza.nl/ecer/ICER> en voor wetgevingsjuristen via <http://www.kc-wetgeving.nl>), bedoeld voor ministeries, beroepsorganisaties en de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie.

Sinds de inwerkingtreding van de Dienstenrichtlijn op 28 december 2006, hebben overheidsinstanties te maken met de verschillende verplichtingen onder de Dienstenrichtlijn. Een van deze verplichtingen betreft het in bepaalde gevallen melden, ofwel notificeren, van voorschriften aan de Commissie. Om inzichtelijk te maken hoe het notificeren van voorschriften onder de Dienstenrichtlijn in zijn werk gaat, is door de Projectgroep Implementatie Dienstenrichtlijn en de Interdepartementale Commissie Europees Recht (hierna: ICER) de 'ICER-Handleiding notificatie onder de Dienstenrichtlijn' opgesteld, die bestaat uit een algemeen deel en twee aanvullende modules.

Het algemene deel bevat de informatie over notificeren onder de Dienstenrichtlijn die voor alle overheidsinstanties relevant is. Voor ministeries, beroepsorganisaties en product- en bedrijven is vervolgens een aanvullende module beschikbaar, evenals voor gemeenten, provincies en waterschappen, om recht te doen aan de verschillende situaties waar de verschillende overheidsinstanties mee te maken krijgen.

Bijgaand vindt u de 'Aanvullende module voor ministeries, beroepsorganisaties en de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie' van de ICER-Handleiding notificatie onder de Dienstenrichtlijn.

Beroepsorganisaties en product- en bedrijven zullen via de vakministeries gaan notificeren. Dit onderdeel geeft aan hoe dat in zijn werk gaat.

Daarnaast hebben ministeries en product- en bedrijven te maken met de notificatieprocedure van richtlijn 98/34/EG. Deze notificatieprocedure kan samenlopen met de notificatieprocedure onder de Dienstenrichtlijn. Deze module geeft aan hoe met deze samenloop om te gaan.

1 Notificeren door product- en bedrijfschappen

1.1 Notificatiecoördinatoren

Overzicht Zoals u in het algemeen deel over notificeren onder de Dienstenrichtlijn hebt kunnen lezen is in overleg met betrokken overheidsinstanties besloten dat notificaties onder de Dienstenrichtlijn via de bestaande kanalen van notificatiecoördinatoren, die op de ministeries werkzaam zijn, worden ingediend. Deze praktijk is voor product- en bedrijfschappen en ministeries al bekend omdat zij onder de notificatieverplichting van richtlijn 98/34/EG vallen. Ter herinnering wordt in deze paragraaf de procedure aangegeven. (Zie tevens hoofdstuk 6 van het Algemeen deel van de Handleiding).

Noco's Voor ieder overheidsorgaan is een notificatiecoördinator (hierna: noco) aangewezen, waar medewerkers met vragen over de procedure terecht kunnen. Dit aanspreekpunt, of de dossierhouder in overleg met de noco, dient de notificaties in bij het contactpunt van het ministerie van Economische Zaken.

Ministeries Voor de Rijksoverheid geldt dat binnen ieder ministerie een noco werkzaam is, die aanspreekpunt is voor de notificaties onder zowel richtlijn 98/34/EG als de Dienstenrichtlijn en die deelneemt aan het overleg in de ICER-N.

Schappen en beroepsorganisaties Voor product- en bedrijfschappen en beroepsorganisaties geldt dat zij terecht kunnen bij de noco van de vakministeries, op eenzelfde wijze als bij notificatie onder richtlijn 98/34/EG, waar product- en bedrijfschappen ook aan moeten voldoen.

Gemeenten, provincies en waterschappen Gemeenten, provincies en waterschappen vallen niet onder richtlijn 98/34/EG, omdat die alleen van toepassing is op regelgeving die in de hele lidstaat geldt. Voor de notificaties onder de Dienstenrichtlijn, hebben zij gemeenten en provincies een aanspreekpunt bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in de vorm van het 'BZK-coördinatiepunt', dat in feite als noco voor de decentrale overheden fungeert. Waterschappen kunnen terecht bij de notificatiecoördinator van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

1.2 Product- en bedrijfschappen

SER Product- en bedrijfschappen sturen van elk notificatiebericht onder de Dienstenrichtlijn dat bij de noco van het vakministerie wordt ingediend, een kopie aan de SER op het moment waarop het bedrijfslichaam de betreffende verordening ter goedkeuring aan de SER aanbiedt.

Reikwijdte Hoe de notificatieprocedure binnen de verschillende product- en bedrijfschappen wordt georganiseerd staat uiteraard vrij aan de organisaties zelf. Een aantal hebben al te maken gehad met de Dienstenrichtlijn in het kader van de verplichting tot het doorlichten van alle wet- en regelgeving op het terrein van diensten. Niet alle product- en bedrijfschappen hebben regelgeving die onder de reikwijdte van de Dienstenrichtlijn valt.

Uiteraard kan dit in de toekomst veranderen. Hieronder is opgenomen welk product- of bedrijf schap bij welk ministerie terecht kan voor het notificeren onder de Dienstenrichtlijn.

EZ Notificeren via het Ministerie van Economische Zaken:

Bedrijfschap Afbouw

Bedrijfschap Horeca en Catering

Hoofdbedrijfschap Detailhandel

Hoofdbedrijfschap Ambachten

Productschap Dranken

LNV Notificeren via Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bosschap

Hoofdproductschap Akkerbouw

Hoofdbedrijfschap Agrarische groothandel

Productschap Akkerbouw

Productschap Diervoeder

Productschap Margarine, Vetten en Oliën.

Productschap Pluimvee en eieren

Productschap Tuinbouw

Productschap Wijn

Productschap Vee en Vlees

Productschap Vis

Productschap Zuivel

2 Samenloop met andere meldingsplichten

2.1 Dubbelmeldingen

Hoofregel Hoofregel is dat elke Europeesrechtelijke verplichting tot melden, als aparte melding via de geëigende kanalen naar de Commissie dient te worden verzonden. Dubbelmelden door via één melding aan meerdere Europeesrechtelijke verplichtingen tegelijk te voldoen is in beginsel dus niet mogelijk.

De meest voorkomende notificatieverplichtingen zijn:

- staatssteun;
- aanbestedingen;
- technische voorschriften (richtlijn 98/34/EG).

Staatssteun Indien regelgeving zowel volgens de Dienstenrichtlijn als volgens de staatssteunregels dient te worden genotificeerd, dient dit via twee aparte meldingen te gebeuren. De notificatie onder de Dienstenrichtlijn kan dus niet tevens als een melding van staatssteun gelden. Ook de melding als staatssteun kan niet tevens als een notificatie onder de Dienstenrichtlijn gelden.

Aanbestedingen Eisen aan dienstverrichting in een specifieke aanbestedingsprocedure moeten voldoen aan de aanbestedingsregels, en vallen niet onder de notificatieplicht van de Dienstenrichtlijn.

Technische voorschriften Voor samenloop met richtlijn 98/34/EG is een aparte procedure opgenomen, waarin onder bepaalde omstandigheden wel gebruik gemaakt kan worden van een dubbelmelding (of ook wel 'one-stop-shop' genoemd). Zie daarvoor hieronder.

2.2 Richtlijn 98/34/EG (notificatierichtlijn)

Notificatierichtlijn Voor ministeries en de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie geldt dat zij ook te maken hebben met notificeren onder richtlijn 98/34/EG. Deze richtlijn betreft een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende goederen en de diensten van de informatiemaatschappij (de "notificatierichtlijn").

Ontwerpmaatregelen De notificatierichtlijn verplicht tot het notificeren van nationale ontwerpmaatregelen met producteisen en voorschriften over goederen en "diensten van de informatiemaatschappij." Voor een uitvoerige toelichting over de reikwijdte van de notificatieverplichtingen onder de notificatierichtlijn, wordt u verwezen naar de 'ICER-Handleiding notificatie van technische voorschriften' van de Interdepartementale Commissie Europees Recht (ICER) en het 'Draaiboek EG-/WTO-notificatie voor de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie'.

Dienstenrichtlijn Globaal kan worden gesteld dat de notificatierichtlijn betrekking heeft op eisen die, rechtstreeks of indirect, worden gesteld aan een product ongeacht het stadium van zijn levenscyclus (vervaardiging, distributie, gebruik etc.) en op specifieke, rechtstreekse en gerichte eisen betreffende de toegang tot en de uitoefening van online- oftewel interactieve dienstenactiviteiten.

De Dienstenrichtlijn heeft betrekking op eisen die gesteld worden aan de toegang tot en de uitoefening van een dienstenactiviteit die geïntegreerd in het rechtsstelsel van de ontvangende lidstaat plaatsvindt (vestiging) dan wel de tijdelijke uitoefening van een dienst op het grondgebied van de ontvangende lidstaat (vrij verkeer van diensten). (Zie meer hierover het algemene deel van de ICER-Handleiding notificatie onder de Dienstenrichtlijn).

Samenloop Op het terrein van elektronische diensten kan het dus zijn dat een eis zowel onder richtlijn 98/34/EG valt, als onder de Dienstenrichtlijn. Daarnaast kunnen in een regeling voorschriften zijn opgenomen die onder richtlijn 98/34/EG vallen en elders in de regeling voorschriften die onder de Dienstenrichtlijn vallen.

Conflictregel Ten eerste moet voor zover er een overlap tussen de Dienstenrichtlijn en de notificatierichtlijn bestaat, gewezen worden op de voorrangregel van artikel 3, lid 1, Dienstenrichtlijn: 'Bij een conflict tussen de Dienstenrichtlijn en een specifieke richtlijn zoals de notificatierichtlijn, gaan de vereisten en verplichtingen uit de specifieke richtlijn voor'. Dus de notificatieverplichtingen uit de notificatierichtlijn met betrekking tot voorschriften over "diensten van de informatiemaatschappij" gaan voor op de Dienstenrichtlijn.

Vestiging Ook moet nog worden gewezen op een specifieke bepaling uit de Dienstenrichtlijn: artikel 15 lid 7 (vestiging), laatste alinea, geeft aan dat voor zover een voorschrift krachtens de notificatierichtlijn aan de Commissie en de lidstaten is genotificeerd, daarmee ook voldaan kan zijn aan de notificatieverplichtingen krachtens artikel 15 lid 6 en 7 van de Dienstenrichtlijn. Uiteraard moet dit bij het notificeren onder richtlijn 98/34/EG wel op de juiste wijze hebben plaatsgevonden (zie onder 2.3.).

Verrichting Ten aanzien van de notificatieprocedure krachtens artikel 16 en 39 lid 5 Dienstenrichtlijn (verrichting), is er geen specifieke regeling getroffen met betrekking tot een mogelijke overlap met de notificatierichtlijn. Voorlopig is er bij samenloop van de notificatierichtlijn met verrichtingseisen die onder de Dienstenrichtlijn vallen, geen mogelijkheid om in één keer te notificeren via richtlijn 98/34/EG. De voorschriften zullen in dat geval dus zowel onder de notificatierichtlijn, als onder de Dienstenrichtlijn genotificeerd moeten worden.

2.3 Werkwijze dubbelmelding via 98/34/EG

Toepassing Zoals hierboven aangegeven kan in bepaalde gevallen door middel van notificatie onder de notificatierichtlijn, tevens tegelijkertijd worden voldaan aan de notificatieverplichting onder artikel 15 (vestiging) van de Dienstenrichtlijn, door gebruikmaking van één notificatieformulier.

Deze dubbelmelding, ofwel 'one-stop-shop' kan gebruikt worden indien:

- in eenzelfde bepaling technische voorschriften met betrekking tot diensten van de informatiemaatschappij zijn opgenomen, die zowel onder richtlijn 98/34/EG als onder artikel 15 (vestiging) van de Dienstenrichtlijn vallen, of;
- enerzijds in een regeling technische voorschriften aan goederen of elektronische diensten in de zin van richtlijn 98/34/EG zijn opgenomen en anderzijds elders in dezelfde regeling eisen aan vestiging van dienstverrichters in de zin van (artikel 15 van) de Dienstenrichtlijn zijn opgenomen.

16-punten-bericht Aan beide notificatieverplichtingen wordt voldaan door notificatie onder richtlijn 98/34/EG via het notificatieformulier van richtlijn 98/34/EG. Het formulier van richtlijn 98/34/EG, het '16-puntenbericht' wordt dan gebruikt in plaats van de notificatieformulieren van de Dienstenrichtlijn. Let uiteraard wel op dat onder richtlijn 98/34/EG ontwerpen moeten worden genotificeerd. Onder de Dienstenrichtlijn hoeft niet in de ontwerpfase gemeld te worden.

Motivering Maar let op: de melding onder 98/34/EG geldt alleen als melding onder artikel 15 (vestiging) van de Dienstenrichtlijn indien aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. In het 16-puntenbericht dat wordt gebruikt voor notificeren onder richtlijn 98/34/EG, moet voor beide notificatieverplichtingen duidelijk aangegeven worden om welke voorschriften het gaat en een motivering moeten worden aangegeven.

Vermelding op het 16-punten-bericht In het 16-puntenbericht dient niet alleen onder punt 7 te worden vermeld dat er sprake is van een dubbelmelding, maar dienen tevens drie andere zaken te worden vermeld:

- welke bepalingen in het genotificeerde ontwerp onder artikel 15 (vestiging) van de Dienstenrichtlijn vallen;
- welke van de eisen van artikel 15 lid 2 Dienstenrichtlijn van toepassing is;
- waarom de eis gerechtvaardigd is (dus waarom deze non-discriminatoir, noodzakelijk en proportioneel is op grond van welke dwingende reden van algemeen belang).

Alleen indien al deze informatie wordt gegeven, kan de notificatie tevens gelden als notificatie onder artikel 15 lid 7 (vestiging) van de Dienstenrichtlijn. Het verdient aanbeveling om onder punt 9 van het 16-puntenbericht expliciet aan te geven welke rechtvaardiging onder de Dienstenrichtlijn van toepassing is.

Commissie Procedureel betekent dit dat de bepalingen aan beide richtlijnen worden getoetst, waarbij Directoraat-Generaal ondernemingen aan richtlijn 98/34/EG toetst en de notificatie doorstuurt naar het Directoraat-Generaal interne markt die aan de Dienstenrichtlijn toetst.

Een volledige toelichting op alle onderdelen van het 16-puntenbericht is in de 'ICER-Handleiding notificatie van technische voorschriften' en het 'Draaiboek EG-/WTO-notificatie voor de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie' opgenomen.

Stand-still De standstill-termijn van richtlijn 98/34/EG is alleen van toepassing op de bepalingen van de regeling die onder richtlijn 98/34/EG vallen. De bepalingen die vallen onder de Dienstenrichtlijn kunnen wel in werking treden, tenzij uiteraard het diensten van de informatiemaatschappij in de zin van richtlijn 98/34/EG betreft.

Pbo Voor notificeren door product- en bedrijven kan nog gewezen worden op het feit dat onder richtlijn 98/34/EG, regelingen en verordeningen van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (product- en bedrijven) eerst worden goedgekeurd door het bestuur van de PBO, voordat ze genotificeerd worden. Om te voorkomen dat de Commissie vragen stelt of het wel om een ontwerpvoorschrift gaat, is het raadzaam om in deze gevallen de volgende passage standaard op te nemen:

"Het gaat hier om een ontwerpverordening waarin nog ingrijpende wijzigingen kunnen worden aangebracht, zoals bedoeld in artikel 1 lid 10 van richtlijn 98/34. De verordening is door het bestuur van het Productschap vastgesteld, maar zal pas in werking kunnen treden na afloop van de standstill-periode en met inachtneming van ingebrachte opmerkingen. Opmerkingen kunnen leiden tot wijziging van de verordening."

3 Notificeren door beroepsorganisaties

Verordende bevoegdheid

Beroepsorganisaties die algemeen verbindende voorschriften kunnen vaststellen, kunnen onder de Dienstenrichtlijn vallen. Uiteraard hangt het er vanaf of er niet een uitzondering op de reikwijdte van toepassing is, zoals bijvoorbeeld in het geval van notarissen. Kijk voor een toelichting op de uitzonderingen in het algemeen deel van deze handleiding.

Beroepsorganisaties die onder de Dienstenrichtlijn vallen, notificeren via de noco van het vakdepartement. Op deze wijze is gewaarborgd dat voor iedere overheidsorganisatie een aanspreekpunt beschikbaar is. Daarnaast is het uiteraard van belang omdat de verordeningen van beroepsorganisaties samenhangen met de regelgeving van het vakdepartement.

Gedurende de omzettingfase van de Dienstenrichtlijn is bij de doorlichting van alle wet- en regelgeving gebleken dat op dat moment de hieronder genoemde beroepsorganisaties onder de Dienstenrichtlijn vielen. Uiteraard kan een en ander in de toekomst wijzigen, zodat om zeker te weten of de Dienstenrichtlijn van toepassing is, het algemeen deel van deze handleiding geraadpleegd kan worden.

Justitie

Notificeren via het Ministerie van Justitie:

Nederlandse Orde van Advocaten (NOVA)

Financiën

Notificeren via het Ministerie van Financiën:

Nederlands Instituut van Registeraccountants (NIVRA)

Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten (NOVAA)

EZ

Notificeren via het Ministerie van Economische Zaken:

Nederlandse Orde van Octrooigemachtigden (NOO)

Bijlage: vindplaatsen

De ICER-Handleiding notificatie onder de Dienstenrichtlijn

- Algemeen deel
- Aanvullende module voor ministeries, de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie en beroepsorganisaties
- Aanvullende module voor gemeenten, provincies en waterschappen
- en meer informatie is te vinden via: <http://www.minbuza.nl/ecer/ICER>
<http://www.dienstenrichtlijn.ez.nl> of <http://www.minez.nl>

Voor wetgevingsjuristen:

<http://www.kc-wetgeving.nl>

Voor product- en bedrijfschappen:

http://www.ser.nl/nl/taken/bestuurlijke/pbo/handreikingen_geleidebrieven.aspx

Voor decentrale overheden:

www.europadecentraal.nl/Dienstenrichtlijn

Voor gemeenten:

www.vng.nl/smartsite.dws?ch=,DEF/&id=63744

Voor provincies:

www.ipa.nl/31-Europa.html?dossier=6

Het 'Handboek voor de implementatie van de Dienstenrichtlijn' en andere informatie van de Commissie via:

http://ec.europa.eu/internal_market/services/services-dir/index_en.htm

De tekst van de Dienstenrichtlijn:

http://eur-lex.europa.eu/RECH_menu.do

(zoek vervolgens op referentienummer document richtlijn 2006/123).

De 'ICER-Handleiding notificatie van technische voorschriften' (richtlijn 98/34/EG):

<http://www.minbuza.nl/ecer/ICER>

en voor wetgevingsjuristen via:

<http://www.kc-wetgeving.nl> (onder ICER)

Het 'Draaiboek EG-/WTO-notificatie voor de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie' (richtlijn 98/34/EG):

<http://www.ser.nl/nl/taken/bestuurlijke/pbo/~media/Files/Internet/PBO/handreikingen/Draaiboek.ashx>

